



# Jelenségnaptár

2006. július (JD 2 453 918–948)

## A bolygók láthatósága

**Merkúr.** Helyzete megfigyelésre nem kedvező. A hó elején az esti szürkületben a nyugati látóhatár közelében, a hó utolsó napjaiban hajnalban, a keleti látóhatáron kereshető. 18-án alsó együttállásban van a Nappal.

**Vénusz.** Hajnalban az északkeleti égen látható. Két órával kel a Nap előtt. Fényessége  $-3^m,7$ , fázisa 0,9, növekvő.

**Mars.** Az esti szürkületben még megkereshető a nyugati látóhatáron. A hó elején két órával, a végén egy órával nyugszik a Nap után. Fényessége  $1^m,8$ , látszó átmérője  $3'',9$ , mindkettő csökken.

**Jupiter.** Az éjszaka első felében figyelhető meg a Librában. Éjfél körül nyugszik. Fényessége  $-2^m,2$ , látszó átmérője  $39''$ .

**Szaturnusz.** A hó elején még megkereshető napnyugtá után, a nyugati látóhatár közelében, a Cancer csillagképben. Hó elején másfél órával, a végén már csak negyed órával nyugszik a Nap után. Fényessége  $0^m,4$ , látszó átmérője  $16''$ .

**Uránusz, Neptunusz.** Késő este kelnek, az éjszaka nagy részében megfigyelhetők. Az Uránusz az Aquariusban, a Neptunusz a Capricornusban látható.

## Holdfázisok

03. 16:37 UT első negyed  
11. 03:02 UT telehold  
17. 19:13 UT utolsó negyed  
25. 04:31 UT újhold

## Mira és SRA maximumok

Csillag	Max.	Térkép
06. RZ Sco	8,8	
06. RS Her	7,9	VA 5
09? V Boo	7,0	VA 9
15. U Her	7,5	VA 3
16. CN Cyg	8,1	VA 10
17. R Vul	8,1	VA 4
19. Z Del	8,8	
20. SS Cas	9,8	VA 10
21. RS Lib	7,5	
23. U Ser	8,5	VA 3
28. S LMi	8,6	VA 4
28. W Dra	9,9	VA 8
29. RU Vir	10,0	
30. SS Vir	6,8	VA 13
30. Z Peg	8,4	VA 3

## Mélyég ajánlat júliusra

**Galaxisok.** Az NGC 6643, NGC 6340 és az NGC 6503 a Dra-ban, valamint a Cep-Cyg határon lévő NGC 6946 lapjáról látszó szép spirális.

**Nyílthalmazok.** A nyári Tejút visszatérével ismét alkalmunk nyílik bőséggel válogatni közülük. A Cygnus két apró és ritkás objektuma az M29 és az M39, míg az NGC 6940, IC 1369 jóval nehezebb falat. A Cas-ban az M52-t, a Cep területén pedig az NGC 7160-at kereshetjük fel. A Scutum nevezetes nyílthalmaza az M11, a Vadkacsa-halmaz, de tőle délebbre az M26 már kissé elhanyagolt. Egy fényes csillagot követnek az NGC 6649 csillagai, míg egészen halványak az NGC 6704-et alkotó fiatal objektumok. A Lyr-ban lelhetjük fel a gömbhalmaz megjelenésű NGC 6791-et.

**Gömbhalmazok.** A meleg nyári éjszakákat sajnos nem hűsítő jéghideg deklinációkon találjuk a Sgr mindazonáltal üdítő objektumait: M22, M28 és az M54. Az M11-el és az M26-al szabályos háromszöget alkot a keleti oldalon az NGC 6712 jelű gömbhalmaz a Scutumban.

**Planetáris köd.** Bár májusban bizonyára sok távcső látómezejében feltűnt az M57 a szétmorzsolódó üstökös kapcsán, talán nem árt ismét felhívni rá a figyelmet. Képrögzítést kíván a mellette lévő halvány és nehéz IC 1296 kétkarú, horgas spirális galaxis valamint a Cygnusban található NGC 7027 planetáris is.

SPE

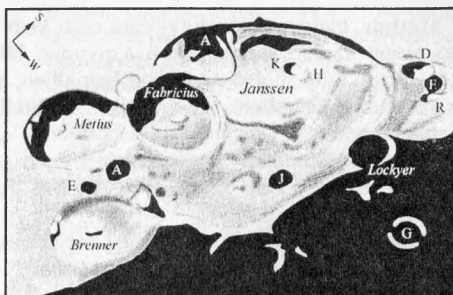
## A hónap Hold-alakzata: a Janssen-kráter

Júniusban a Hold déli krátermezejének egyik legszebb alakzatát, a Janssen-krátert ajánljuk. A 199 kilométer átmérőjű krátert Pierre Jules César Janssen francia csillagászról nevezték el, aki 1868-ban felfedezte, hogy a protuberanciák spektroszkóp segítségével napfogyatkozásokon kívül is megfigyelhetők.

A déli krátermező többi kráteréhez hasonlóan a Janssen belsejét is több kráter borítja, a falai nagyon lepusztultak. A kráter belsejében húzódik a 114 kilométer hosszú Rimae Janssen.

A félkör alakú fővítől nyugatra még számos kisebb ága is megtalálható. A déli végénél helyezkedik el az ALPO Hold-dóm katalógus 164. számú dómja.

A júliusi szimultán célpontja is a Janssen-kráter lesz, időpontja: 2006.07.14. 02:00 UT. További részletek a Hold Szakcsoport honlapján.



A Janssen-kráter. 2001.04.27. 18:30–19:22 UT  
(Csörgits Gábor rajza)

JAT

## Meteoros észlelési ajánlat

**Omikron Draconidák (ODR).** A rajt 1876-ban fedezte fel William F. Denning, de hivatalosan csak 1954-től ismerik el. Három fotografikus meteor alapján csak parabolikus pályát lehetett számítani. Pályája a Metcalf (1919 V) üstököshöz hasonló. Aktivitási időszaka július 14. és július 28. közé tehető. Maximuma július 21-én van.

**Piscis Austrinidák (PSA).** Aktivitási időszaka július 16. és augusztus 13. között van, maximuma július 30-án esedékes. A maximális ZHR 3–5 körül alakul. A rajtagok általában lassúak és fehér színűek. A rajt először 1865-ben említette Alexander S. Herschel, majd 1878-ban E.F. Sawyer erősítette meg. Az 1920-as években McIntosh hét különböző időszakban aktív rádiánszt állapít meg a csillagképben, amelyek július 26. és augusztus 8. között jelentkeznek. Egy későbbi átfogó megfigyelési kampány során új-zélandi megfigyelők megerősítik a McIntosh által „Béta Piscis Austrinidák” létét. 1988-ig csak egy rajtagot azonosítottak fotografikusan.

GYL

## A hónap változócsillaga: az XO-1b (CrB)

A tizedikként felfedezett fedési exobolygó részleteit l. a változós rovatban. CCD-s észlelők a mellékelt térkép összehasonlítóival kimérhetik az exobolygó által okozott 2 század magnitúdónyi fényességcsökkenést. A fedés teljes időtartama 2,9 óra. Júniusi előrejelzések (NYISZ): jún. 17. 02:20, jún. 21. 0:55, jún. 24. 23:32, jún. 28. 22:06. A látóhatóság további szakaszára a térképen feltüntetett periódus és minimumidőpont használható ( $t_{\text{fedés}} = \text{HJD}_{(\text{min})} + N \cdot P$ , ahol N egész szám). A látómező 19x19 ívperc méretű, észak felfelé, kelet balra van. (Ksl)

XO-1b: fedési exobolygó a Corona Borealisban

V=11<sup>m</sup>.19 P=3,941534 nap HJD(min)=2453808,9170

RA(2000) = 16:02:11,84 D(2000) = +28:10:10,4

Összehasonlítók:

1: V = 12<sup>m</sup>.85 R = 12<sup>m</sup>.28

2: V = 14<sup>m</sup>.93 R = 14<sup>m</sup>.14

3: V = 11<sup>m</sup>.54 R = 11<sup>m</sup>.05

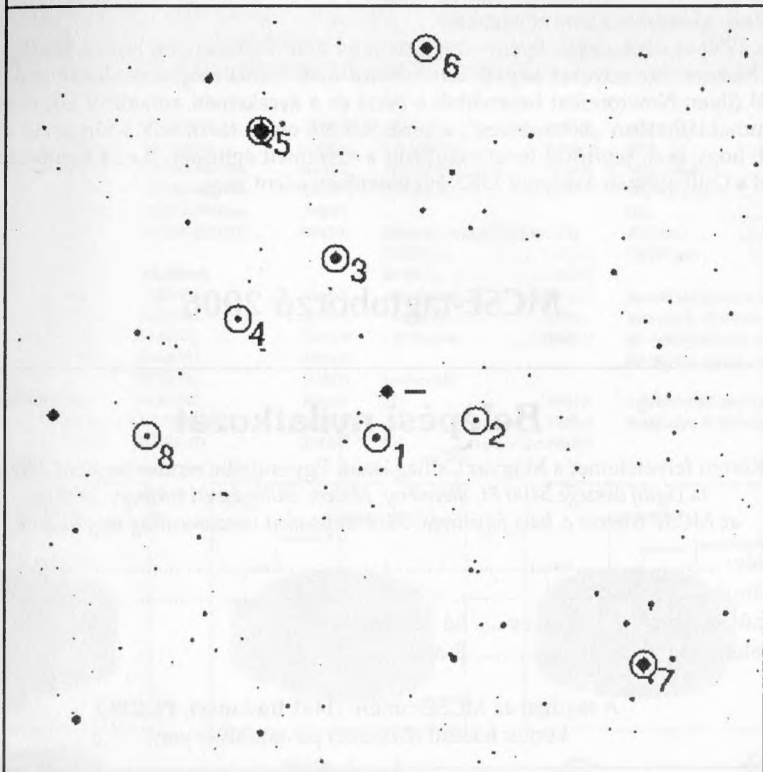
4: V = 13<sup>m</sup>.65 R = 13<sup>m</sup>.31

5: V = 9<sup>m</sup>.54 R = 9<sup>m</sup>.26

6: V = 11<sup>m</sup>.39 R = 10<sup>m</sup>.68

7: V = 10<sup>m</sup>.86 R = 10<sup>m</sup>.33

8: V = 14<sup>m</sup>.28 R = 13<sup>m</sup>.80



## Egy év – egy kép: bázakerettyeiek 1951-ben

Az MCSE bázakerettyei csoportjának megalakulását az 1947. szeptember 23-i közgyűlés fogadta el. Medgyes Béla és Göncz István vezetésével az egyik legnépesebb MCSE-szerveződés jött létre ebben a zalai községben. (Akkoriban még legalább 20 fő volt szükséges egy helyi csoport megalakításához.) A csillagászok az 50-es években is folytatták: a helyi szakkör 1951. május 23-án alakult meg, Benke Márton irányításával. A szakkör munkáját nagyban segítette a Magyar Természettudományi Társulattól kapott 15 cm-es Newton-reflektor (képünkön). A fiatalok megismerkedtek a csillagászat alapjaival, és 1951 augusztusától megkezdték a távcsöves bemutatásokat.



Az 1950-es évek elején ilyen – mai szemmel már kissé furcsán ható – hosszú fókuszsú Newton-távcsöveket kaptak használatra más vidéki csoportosulások is a Társulattól (ilyen Newtonokat használtak a pécsi és a kecskeméti amatőrök is). A műszer szemmel láthatóan „kétemberes”, a keresőtávcső olyan távol esik a főműszer okulárjától, hogy csak segítővel lehet becélozni a kismemelt égitestet. Az itt bemutatott felvétel a Csillagászati évkönyv 1952. évi kötetében jelent meg.

## MCSE-tagtoborzó 2006

### Belépési nyilatkozat

Kérem felvételemet a Magyar Csillagászati Egyesületbe rendes tagként 2006-ra  
(a tagdíj összege 5400 Ft, illetmény: Meteor csillagászati évkönyv 2006 és az MCSE Meteor c. havi folyóirata. Kiadványainkat visszamenőleg megküldjük.)

Név: .....

Cím: .....

Szül. dátum: ..... év ..... hó ..... nap

Telefonszám: ..... E-mail: .....

A tagdíjat az MCSE címére (1461 Budapest, Pf. 219.)  
kérjük feladni rózsaszín postautalványon!

# „Magyarország kedvenc távcsőmárkája 2005-ben”



## Sky-Watcher®

az eladások alapján a három legnagyobb hazai távcsőforgalmazónál\*

A Skywatcher az utóbbi évek egyik legsikeresebb csillagászati távcsőmárkája, nemzetközi eredményességét jelzi az is, hogy az amerikai Celestront tavaly felvásárolta.

A Skywatcher hazánkban is egyre népszerűbb lett az elmúlt években, tavaly a piaci részesedése megegyezte az összes többi távcsőmárkáét.

A siker titka egyszerű:

- a távcsőválasztékában mindent megtalálunk, refraktorok, Newton-távcsövek, MC-k, spektívek, mechanikák az egyszerű azimutális állványoktól a goto vezérelt EQ6-ig, okulárok és egy seregnyi kiegészítő,
- minden távcső garantáltan diffrakcióhatárolt, nincs a máshol tapasztalható hullámzó optikai minőség,
- a 2005-ben bevezetett PRO sorozat minden tagja 95% definiós fényesség feletti
- a teljes kínálat magyarországi raktárról azonnal kapható, így lehetőség van választott tubusra
- szerviz és alkatrészszállítással minden esetleges problémát azonnal megoldunk oldani

### Skywatcher főbb termékei

#### Newton-távcsövek

114/900 EQ1 .....	39000 Ft
114/900 EQ2 .....	48000 Ft
114/500 EQ1 .....	43800 Ft
130/900 EQ2 .....	51900 Ft
153/1200 Dobson .....	69000 Ft
150/750 EQ3 .....	87000 Ft
150/1200 EQ3 .....	96000 Ft
203/1200 Dobson .....	89400 Ft
200/1000 EQ5 .....	144000 Ft
250/1200 Dobson .....	159000 Ft
250/1200 EQ6 .....	327000 Ft

#### Maksztov-Cassegrain távcsövek

80/1000 tubus .....	36500 Ft
90/1250 EQ1 .....	59700 Ft

102/1300 EQ2 .....	94500 Ft
127/1500 EQ3 .....	138000 Ft
150/1800 PRO tubus .....	168000 Ft
150/1800 HEQ5 PRO .....	399000 Ft
180/2350 PRO tubus .....	270000 Ft
180/2350 HEQ5 PRO .....	498000 Ft

#### refraktorok

70/900 EQ2 .....	45900 Ft
70/500 AZ3 .....	45900 Ft
80/400 AZ3 .....	54900 Ft
80/400 EQ1 .....	49800 Ft
80/900 EQ2 .....	56700 Ft
90/900 EQ2 .....	66900 Ft
102/1000 EQ3 .....	108000 Ft
102/500 AZ3 .....	87000 Ft

102/660 AZ3 .....	90000 Ft
120/1000 EQ5 .....	156000 Ft
150/750 HEQ5 .....	273000 Ft
150/1200 EQ6 .....	324000 Ft

#### ED apokromatikus PRO távcsövek

80/600 tubus .....	108000 Ft
80/600 EQ5 .....	183000 Ft
100/900 tubus .....	198000 Ft
100/900 EQ5 .....	267000 Ft
120/900 tubus .....	498000 Ft

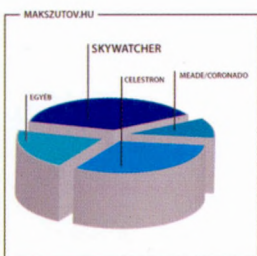
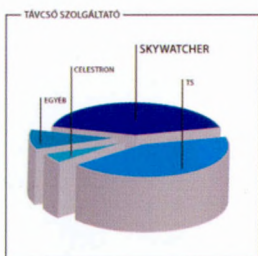
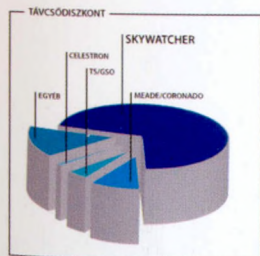
#### mechanikák

EQ1 .....	18000 Ft
EQ2 .....	27000 Ft
EQ3 .....	45000 Ft

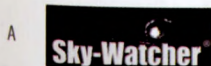
EQ5 .....	75000 Ft
HEQ5 .....	144000 Ft
HEQ5 Syntrek .....	168900 Ft
HEQ5 PRO goto .....	255000 Ft
EQ6 .....	207000 Ft
EQ6 Syntrek .....	240000 Ft
EQ6 PRO goto .....	329000 Ft

valamint távcsőtubusok, okulárok, tubusgyűrűk, ellensúlyok, keresőtávcsövek, zenittükörök, zenitprizmák, motorok, spektívek stb.

A részletes árlistát megtalálja honlapunkon, de kérheti levélben is.



\* A forgalom százalékos megoszlása a komplett csillagászati távcsövekre vonatkozóan.



hazai képviselője:



viszonteladók:



# Leitzhungaria

Professzionális

Spektívek



Digitális analóg  
fényképezőgépek



Lézeres  
Távolságmérők



Óriásbinokulárok



Éjjellátók



Keresőtávcsövek



Csillagászati teleszkópok



Szűrők, kiegészítők



CELESTRON

MINOX



PENTAX



Megoldások minden megfigyelési területre,  
a világ vezető optikai cégeitől!

Ingyenhitel lehetőség **0%** THM, kérje árajánlatunkat faxon, e-mailen

Cím: Leitz Hungaria Kft. 1075 Budapest, Madách I. u. 13-14.

Tel.: 20/96 59 171, (1) 268 95 20 Fax: (1) 268 95 21

E-mail: absz@leitz-hungaria.hu